

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre	10 k.
Félévre	5 " "
Negyedévre	2 " "
Egy órára	1 " "
Egyes szám ára 4 k.	

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍCZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

hosszabb periódusokért 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetéseknek azokról jutányos áron vetetnek fel. Helyezkedésükön külön megintásért 30 kr.

A provizorium.

Debreczen, okt. 11.

(k.) A mai napon benyújtja a kormány a képviselőházban a kiegyezési provizoriumról szóló törvényjavaslatot s ezzel egy esztendőre meg van mentve az ország a kvótaemeléstől. A nyári obstrukciónak ez a legelső eredménye. Nagy eredmény, egyáltalán nem kicsinylendő.

Az ország egy hallatlan és évtizedek óta elő nem fordult rossz termés sanyarúságaival küzd, inséggkölsönökről tárgyalnak mindenütt, sőt a kormány már meg is kezdte akcióját, amely, hogy a bajon nem segít, csak még jobban kiünteti annak nagy arányait s mint lapunk más helyén beszámolunk felőle, a hadügyminiszter még mindig újabb és újabb követelésekkel áll elő: mi volna, ha a mai mértéknél nagyobb járulnánk a közös ügyes moloch terhehez?!

De ezzel a dolognak még nincs vége, nem bizonyos ugyanis, hogy az osztrák zűrzavar közepette Badeni képes lesz-e keresztülvinni Ausztriában még a provizoriumot is s ha nem, mi lesz akkor?! Egyesek azt mondják, hogy alkotmányrevízió, magyarul államcsíny, amely szerint a provizoriumos törvényjavaslathoz felvennének egy szakaszt, mely biztosítaná a közös költségeket még

arra az esetre is, ha Ausztriában megszűnnék az alkotmányosság. Ez ellen már teljes erejéből feltámad újra a függetlenségi és 48-as párt. Mert bármit mond is a 67-es törvény, mi állunk a 48-iki törvények szilárd alapján, amely szabad nemzetnek szabad nemzettel való kapcsolatáról szól. Mikor Ausztriában megszűnt a szabadság, megszűnt a vele való kapcsolat is. Mert az a «teljes alkotmányosság», amit a 67. XII. t. cz. feltételül megszab, nagyon rugalmas valami.

Tisztában lehet tehát a kormány azzal, hogy mi a 48-iki törvények szellemét, mely a szabad nemzetek egymáshoz való viszonyáról szól, a provizoriummal szemben is követelni fogjuk s ha azt látjuk, hogy ez a garancia nincs meg: felmentve érezzük magunkat a kompromisszum nyüge alól: ezt a feltételt nemcsak a szavunkkal, hanem a testünkkel is meg fogjuk védeni.

A nyári obstrukció megmutatta, hogy amit magunkban felteszünk azt keresztül is tudjuk vinni s akkor hiába fenyeget bennünket Bánffy a klotürrel: az államcsíny meghiusul: ez lesz az obstrukció második eredménye.

Kiváncsian várjuk tehát a provizoriumról szóló törvényjavaslat szövegét s az ahhoz fűződő tárgyalásokat, mivel az osztrák zűrzavar már nem soká burkolhatja el a teljes felbomlást.

Ha pedig megindul az osztrák felbomlás, mint főnix fog kipattanni belőle a magyar függetlenség, ez lesz az obstrukció harmadik és végső eredménye!

Hadügyi tulkövetelések.

Debreczen, okt. 11.

Bécsben tegnap a király elnöklete alatt közös minisztertanács volt, a melyen a hadügyi hiteltöbblet sorsa felett döntöttek. — A magyar kormány tagjai közül Lukács László pénzügyminiszter és Daranyi Ignác földművelésügyi miniszter már a szombati nap folyamán érkeztek Bécsbe, ahová Bánffy Dezső báró miniszterelnök szombaton este követte.

A tegnapi közös minisztertanácsban Lukács és Bilinszki pénzügyminisztereknek újra kemény harcot kellett vívniok Krieghammer báróval. A közös hadügyminiszter túlzott követeléseit okozták, hogy a legutóbbi közös minisztertanács nem juthatott el az 1898-iki évi költségvetés végleges megállapításához.

Krieghammer báró olyan követelésekkel állt elő, amelyeket a két állam pénzügyminiszterei s leghatározottabban voltak kénytelenek megtagadni.

A hadügyminiszter elfeledte, hogy a gazdasági viszonyok Magyarországon és Ausztriában az idén annyira súlyosak voltak, hogy mindkét állam kormányai rendkívüli intézkedésekkel kénytelenek a fenyegető inség ellen küzdeni.

Az adózási alap csökkenése folytán egyes adónemek behajtásának felfüggesztése, mások törlése által igyekeztek a nép terhen könnyíteni. A termés szomorú eredménye vetőmag kölcsönt tett szükségessé. A parlamentek inség-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Leány kérés.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

Nem járok én virágos utakon,
Hiatom se lesz nekem soha.
Gyalog megyek homok sivatagon;
Nem vár ott pálmák sátora.
Vagy ósvényem magasba vág, holott
Alattam sziklás, zord hegyek...
Éhes ragadozó, az fészkel ott.
Velem jössz-e? — Velel megyek!

Győzelmetlen csatákra születém,
Fejemre itt nincs koszoru.
Előttem, mint utánam, feketén
Morajló villámos boru.
Jó kedvemet, mely el nem hágy soha.
Nem szülek külső sors kegyek...
Csak szívből ragyog ki mosolya,
Velem jössz-e? — Velel megyek!

Amint óhajtanám: selyemhadj'
Mindig nem simogathatom,
Az üldözöttnek fukar kézzel ad
Kövid nyugalmat a vadon.
Mert tudd meg, az igazság szent ügyét
El nem hagyom míg lehetek.
Mindenki bánt majd engem, egysé véd
Velem jössz-e? — Velel megyek!

De nem! Lesz mégis, aki óv, fedez
Híven, hogy el nem bukhatom:
Habár alattam a föld süppedez
S vérgyöngyöt hullat homlokom.
Lesz mégis egy, akit szeretsz te is,
Kié a tenger, föld, egek;
Velem jössz-e? utam bármerre visz? —
Velel megyek! Velel megyek!

Jánosi Zoltán.

A Scott Walter öcsese.

— Elbeszélés: —

A „Debreczen” számára angolból fordította:
Ifj. Thót László.

Magánosan, gondolkodó arccal ült íróasztala mellett Scott Walter. Előtte egy megkezdett mű, egyike azoknak, a melyek őt halhatatlanná tették. — Gondolataiból ismerős hang ébreszté fel, öcsese, aki egy angol hajón, mint hadnagy szolgált már évek óta.

Scott Walter arczáról eltűnt minden komoly vonás, elébe sietett öcsésének, hogy minél előbb keblere ölelhessen, hogy hamarabb láthassa azt az örökké vidám, mosolygó arczot, melyet úgy szeretett s melyet oly régóta látott.

— Hozott az ég, Watty, hogy vagy?
Mily régóta nem láttalak! kiáltott örömmel Walter.

— Rég ideje biz annak, kedves Walter bátyám, de tudod, hogy nem rajtam mult, a kötelességem tartott vissza, felelt Scott Watty, ismét megölelve bátyját.

— Mikor érkezél meg?
— Néhány percczel ezelőtt.
— Végtelen nagy az öröömöm; de beszélj hogy vagy?
— Biz én nem nagyon dicsekedhetem jó szerencsével!

— Hogy-hogy?
— Gondold bátyám, *megházasodtam!*
— Lehetetlen! De hát hogy és mikor?
— Szomorú dolog, de igaz. Egy hosszú fél év óta egészen akaratom ellenére feleséges ember vagyok.

— Talán azt a kis szökét vetted el, a kibe egykor fűlig szerelmes voltál?
— Bár azt kellett volna elvennem! — sóhajtott Watty.

— Vagy talán az én kedves Johns barátom leányát? találgatta Scott Walter.

— Asszony, bátyám, asszony, még pedig valóságos Xantippe!

— Xantippe, kiálta fel csodálkozva.
— Ugy van, fájdalom, úgy van
— Beszélj el szerencsétlenségedet, szegény öcsém!

— Nagyon szomorú történet, azonban ha akarod, mégis elmondom.

— Meleg részvétellel hallgatlak, — felelt Scott Walter, öcsese mellé ülve, aki így beszélt el tragikomikus esetet.

javaslatokkal foglalkoznak s ekkor a közös hadügyminiszter azzal a követeléssel akar a delegációk elé lépni, hogy szavazzák meg a hadügyi költségvetésnek az évenkénti rendes 4 és fél milliónyi emelkedését is túlhaladó hitel-többletet.

Ilyen követelést a közös minisztertanács nem tehet magáévá és némi megnyugtatóul szolgál az, hogy a hadügyminiszter kívánsága ellen mindkét pénzügyminiszter érellyesen állást foglalt. Krieghammer báró a rendkívüli hitel-többletet azzal indokolja, hogy az év folyamán a gabonárakban aránytalan emelkedés állott be s így a hadsereg élelmezésére a tavalyinál jóval nagyobb összeget kell felvennie.

A hadügyminiszter érve, melyivel követelést támogatja éppen a legnagyobb argumentum a rendkívüli hitel-többlet megtagadására. Krieghammer báró a gabonárak emelkedésére utal, tehát elismeri a válságos gazdasági helyzetet. Es erre építi fel azt a horrens követelést, amelyet a pénzügyminiszterek is kénytelenek voltak visszautasítani. Rámutat a szomorú helyzetre felidezi az orrzságszerte fenyegető inség lesztó képet s ilyen alapon milliónyi új követelésekkel áll elő.

Tegnap dőtt el a hadügyi hitel-többlet sorsa. Ha a közös hadügyminiszter álláspontja jutna diadalra, a delegációkban a hadügyi budget tárgyalása nem folytatható le viharok nélkül. A delegációk Krieghammer báró érve leese alapján feltétlenül meg kell hogy tagadják a rendes hitel-többletet túlhaladó követelés megszavazását.

Midőn elemi csapások ellen kell védekezünk, és az államnak az inség szélére jutó nép sorsának enyhítéséről, terheinek könnyítéséről kell gondoskodnia, a hadügyi költségvetés egy krajczárral sem szabad normálisan meretén túllerjeszkedni.

A tizenegyedik szobor.

— A királyné és a Rákóczy-induló. —

Debreczen, okt. 11.

A felséges ur tiz szobrot emeltet. A királyi szó elhangzott s a nemzet szívében hatalmas visszhangja kelt. Nagyasszonyunk át-érezte a magyar szív dobbanását s fenkölt

Néhány hónappal ezelőtt hajónk, amelyen szolgálók Portsmouth előtt horgonyozott. Az uti fáradságot kevéssé ki akarván pihenni, két jó barátommal, Black és Stanleyvel bementem a városba. A kikötőből jó messze fekvő vendégházban telepedtünk le, melynek az az előnye volt a többi vendéglő között, hogy jó bort árultak benne s ami fő, szép asszony merte. Három hosszú napon át ittuk e szép asszony borát. A negyedik napon utánuk küldött a kapitány, hogy készüdjünk az utra, mert a hajó delben elhagyja a kikötőt.

Quikly asszony, a fogadósné oda volt bánatában, hogy Portsmouthot ily hamar elhagyjuk.

Mielőtt azonban elhagytuk volna a vendéglőt, néhány üveg jó bort akartunk elfogyasztani, mivel tudtuk, hogy soká lesz, míg ismét szárazra érünk.

Elkezdtünk hárman iddogálni, egyik üveg a másikat követte, a szép asszony alig tudta töteni a poharat.

Társainknak csakhamar megártott a bor. A fogadósné hálaból, amiért oly szorgalmasan fogyasztottuk a borát, közibünk ült sorba díszért bennünket, végre már csókra került a dolog.

Elbeszélte élete történetét, hogy három ferje volt már, de mind a három kidőlt oldala mellől, egyik sem élt tovább hat hónapnál.

— No már ez valóságos fátum! jegyezte jegye meg Black.

— Remélem, hogy a negyedikről már gondoskodott! — szolt Stauler, fenéig küri ve öblös poharat.

— Még nem — felelt szemlesütve Quikly asszony — azonban okvetlenül kell egyet szereznem a föld alól is,

lelkében megszületett az eszme. A tiz szoborhoz királyi asszonyunk költői szívének sugallatára megalkotta a tizenegyediket.

Hivatalos lap nem ad róla hírt, művész vésője nélkül született meg. Nem porladó már vésőből taragták ki, nem öntik bronzba ezt, de azért ott áll eszményi tisztaságában, teljes fenyegetében. A szabadság örökemlékü bajnokának, Rákóczy-nak, dicsőemlékét avatta fel királyi asszonyunk, midőn ma a Rákóczy induló tüzes dalomat, a szabadság hatalmas akkordját hallgatta meg.

Rákóczy udvarképesse lett!

A lelkesedés e pillanatában nem tárjuk fel a múlt sebet. Feledjük, hogy oly sokáig kellett titokban áldozni történelmünk dicső alakjának oltára előtt, hogy lelkének lángját visszatükröztető dallama ki volt zárva nemzetünk ünnepeiről, mert a lángra gyújtó melodia sértette a tudócaszúkú füleket.

Feledjük ezt! Rossz álom volt: fülünkbe csengett refrainképpen a »Gott erhalte« s túlharsogta a szívünkbeli előtörő hangokat.

Uj remény kel szívünkben. Káprázatos-fényes álom. Ma meg valósult. A király, né a Rákóczy-induló hangja, n lelkese d e t t. Reméljük, hogy ezzel lejárt a Gott erhalte kora. Sok emlék fűződik hozzá, — tünjenek le együtt. Birodalmuk ma romba dől.

A Rákóczy-induló udvari képe s e l e t t!

Nemzetünk szabadsága, melyet felséges urunk királyi kezének legújabb alkotásai is hirdetnek, a zenében is elnyerte jogait.

Mélyen megbajtjuk fejünket felséges asszonyunk, a mi nagyasszonyunk előtt.

Banatumkban velünk érezett, örömtünk, lelkesedésünk fenkölt szívében mindig visszhangra talált. Tudjuk, érezzük ezt. Felséges királynénk most is költői lelkülettel, párját ritkító gyöngédséggel és lelki finomsággal járul hozzá a nemzet ünnepehez.

Királyunk bronzból, marványból emelt oltárt a nemzet dicső nagyjainak, s ime Nagyasszonyunk áldoz a szent oltárnál.

Mély szeretettel és hódolattal járulunk az oltárhoz, s midőn a felséges asszony a nemzeti géniusznak mutat be áldozatot, forró imával kerünk áldást fenkölt homlokára.

— Azért ugyan nagy kár volna olyan messzire menni, lehet itt a föld színén is kapni eleget.

— De nekem rögtön kell, különben elvesztem fogadásomat; képzeljék csak önök, a múlt napokban elég vigyázatlanul, fogadtam egy barátommal száz font sterlingbe, hogy még ebben a hónapban ferjhez megyek. A határidő ma holnap eltelik s nekem meg most sincs ferjem!

— Oh asszonyom! önt igazán kegyetlenül üldözöbe vette a bálsors! szolt Black az utolsó üveg bort töltve ki.

Néhány percz múlva legényem lépett be a vendéglőbe, jelentvén, hogy a kapitány türelmetlenül vár bennünket. ortsmouthben mulatásunknak legszomorubb része következett: a *széltés*.

Quikly asszony elővette fekete tábláját s bámulatos gyorsan összeszámítva tartozásunkat, mely éppen tizenkét font sterlingre rugott. Igaz, hogy nekem nem volt meg ez összegnek tizedrésze sem hanem azzal vigasztaltam magamat, hogy majd csak lesz tán társainknak s ők kiségitenek engemet is. Azonnal indítványoztam, hogy tegyük össze erszényeinket, mibe barátaim is készségesen beleegyeztek, váratlan roménységükön felül ütven ki Quikly asszony számlája.

Az összeletett tárczák mindnyájunk ijedelmére nem adtak többet öt fontnál tehát még hét font hiányzott.

Égy darabig tanuskodtunk, hogy mit csináljunk? Végre abban egyeztünk meg, hogy Quikly asszonyt megkérjük, vérjon egy pár hétig tartozásunkért.

Egyenesen én bizattam meg e fontos szereplel.

Tőlem telhető ékesszólással adtam el

A királyné szombaton délelőtt Gerbeaudnál cigányzenét hallgatott, s eljátszatta magának a Rákóczy-nótát is, a mint arról tudósításunk szolt:

E r z s é b e t királyné, a mi felséges nagyasszonyunk szombaton délután a városligeti Gerbaud-pavillonban ebédelt és az ebédnek egész ideje alatt, harmadfél óra hosszat, m a g y a r n ó t á k a t j á t s z a . o t t m a g á n a k e g y m a g y a r c i g a n y b a n d á v a l . Ő m e g a v á l o g a t t a ö s s z e a d a l o k a t , a m d i y e k e t a z t á n l e l k e s e n j á t s z o t t a M u n c z y L a j o s b a n d á j a s a m e l y e k e t d e r ü l t , v i d á m a r e z c z a l h a l l g a t o t t a f e l s é g e s a s s z o n y . f e k e t é b e n v o l t , d e a s z i v e , l e l k e f e l v i d u l t é s j ó s á g á v a l , s z e r e t e t e v e l f e l v i d i t o t t a e g é s z k ö r n y e z e t é t i s .

G e r b a u d u d v a r i c z u k r á s z s z o m b a t o n d é l e l ő t t é r t e s i t e t t e M u n c z y L a j o s c i g a n y p r i m á s t , h o g y a k i r á l y n é a z ő é s a b a n d á j a m u z s i k á j á t k i v á n j a h a l l a n i T e r m é s z e t e s , h o g y a b a n d a s z i v e s ö r ö m e s t t e t t e l e g e t a z ö h a j t á s n a k é s a b a n d a l e g é n y e k e k u g y a n c s a k k i ö t t ö z k ö d t e k d é l u t á n r a . K é t ó r a r a v o i t m e g h a t á r o z v a a z e b é d k e z d e t e . A k i r á l y n é é s k i s é r e t e p o n t o s a n m e g j e l e n t s r ö v i d i d e i g t a r t ó t á r s a l g á s u t á n a s z t a l h o z ü t t . E r z s é b e t k i r á l y n é i s é l é n k e n r é s z t v e t t a t á r s a l g á s b a n , a m e l y m a g y a r n y e l v e n f o l y t . G i z e l l a f ő h e r c z e g n ő , F e r e n c z y I d a , k é t u d v a r h ő l g y é s G i z e l l a f ő h e r c z e g n ő u t i m a r s a l l i a v o l t a k a f e l s é g e s a s s z o n y t á r s a s á g a b a n s v a l a m e n n y i ü k e t v a l ó s á g g a l f e l v i l l a n y o z t a a k i r á l y n é f e l z e t e l e n j ó k e d v e . B e s z é d e s v o l t é s f i g y e l m e s , é l z é k e n y a k i s t á r s a s á g n a k m i n d e n t a g j a í r á n t .

A mint a levelet felszolgálták, a banda belefogott az első nótába. Egyike a legszebb magyar daloknak az, a melyet M u n c z y L a j o s l e g e l s ő b e n c i f r á z o t t a h e g e d ü n . A k i r á l y n é m i n d j á r t m e g i s k é r d e z t e a n ó t a c i m é t s a m i k o r F e r e n c z y I d a m e g m o n d o t t a a z t , ő i s e l i s m é t e l t e :

— Gyöngyvirágos selyemkendőm . . .

Munczyék azután kéretlenül egy bécsi dalt játszottak el, azt, a mely így kezdődik, hogy: »Der schönste Fleck auf Gottes Erden ist mein Wien.«

A királyné végig hallgatta a bécsi dalt, azután — a »S z o z a t a - o t k é r t e .

Quikly asszonyunk kérelmünket, hanem ő csak azt felelte, hogy nála már rég megszült a hitelezés.

De mit csináljunk hát, asszonyom? Nincs több pénzünk.

— Na már annak én nem vagyok oka, felelte a fogadósné.

Legalább tanácsoljon valamit, asszonyom mert sokáig nem maradhatunk itt, hajóra kell szállanunk.

— Nem lesz abból a hajóraszállásból semmi, míg engem az utolsó fillérig ki nem elégítenek! válaszolt szigorúan a tüzes méyeceke.

Helyzetünk perczről perczre aggasztóbb lett. Hiába kértük, hiába könyörgtünk, követelése mellől nem tágitott.

De gondolja meg asszonyom, hogy becsületünket kockáztatjuk kapitányunk előtt, ha tovább is tartóztat bennünket.

S azzal nem lesz-e kockáztatva becsületük, ha rögtön mindhármójukat az adósok börtönébe záratom? kérdezte Quikly asszony, egy pinczérfelet szólítva be, kinek komoly parancsot adott, hogy readörök után menjen.

— Ez már mégis sok! — kiáltánk fel — csak nem fog erőszakkal letartóztatni bennünket?

— S miért ne, ha szabad kérdeznem? Nekem épp oly drága a pénzem, mint önöknek a becsület s ezzel vége!

— Egész életünkre szerenesetlenekké tesz bennünket ha a hajó nélkülünk hagyja el a kikötőt.

— Már az nem tartozik én rám. Az előbb azonban arra kértek önök, hogy adjak valami tanácsot.

— Még pedig rögtön, ha lehet — vág-tunk szavába.

— De nemcsak a zenéjét, hanem a szövegét is! — mondta F e r e c z y Idához. Azt a verset is nagyon szeretem!

És mialatt a banda áhítatosan játszotta az E g r e s s y Béni chorálszerű melódiáját, az alatt F e r e c z y Ida nemes hévvel szavalta a királyné előtt.

— H a z á d n a k r e n d ü l e t l e n ü l l é g h i v e, o h m a g y a r!

Meghatón szép kép volt ez. A királyné sziate átszellemült arccal hallgatta a zenét és a költeményt. Senki meg nem mozdult az ünnepes csöndben hatalmasan hangzott:

— I t t é l n e d, h a l n o d k e l l!
Jó öreg M u n c z y Lajos a könyveit törülgette. Sokat látott ő is, a banda tiz legénye is; de ilyet még soha. Szemtől-szembe vele a magyar királyné, a nagyszony, a mint az ő hűséges népének szózatát hallgatja.

Alig hangzott el az utolsó akkord s a felséges asszony már újabb nótát rendelt. Most a »H u n y a d i n d u l ó t« kívánta hallani, majd pedig utána, a cigány felé fordulva, maga tette meg a rendelést, mondván:

— »Rózsabokorba jöttem a világra«.

Czigány nem játszott még olyan tüzzel, olyan szívvel-lélekkel, mint M u n c z y Lajos tette ma. Még szebbnek, még lelkesebbnek hallatszott a magyar dal s a királyné egyre újabb és újabb nótákat rendelt. S arra következtek a »Hires város az alföldön Keceke-mét« és a »Falu végén van egy ház« kezdetű dalok; azután a cigányprimás szóló számai: »Caerebogár, sarga cserebogár!«, »Káka tövében költ a rucza« és »Repülj focském«.

Ebédközben egyszerre csak odaszólt a királyné F e r e c z y Ida-nak:

— Ezt a dalt szeretném még hallani... és elmondotta a »Füredi emlék« című népdal szövegét:

»Képeddel alszom el,
Képeddel ébredek,
Kimondhatatlan az,
Mit érted szenvedek!«

Persze a cigány eljátszotta ezt is és a királyné elismerőleg intett a fejével. Azután

Gondoltam valamit...

— Csak ki vele gyorsan — sürgettem! — Egy föltétel alatt szabadon bocsátom mindnyájukat.

— S a föltétel?

— Hogy háromjuk közül az egyik még ez órában a férjemmé legyen.

Ezen ajánlat Stanleyt és Blackot, akik meglehetősen mámoros állapotban voltak, tökéletesen kijáratotta.

— Lehetetlenséget kíván ön! Ah, ez igazán neveltséges ajánlat! — Fiuk, mit szóltok hozzá?

Az én pajtásaim nemhogy szóltak volna, de még a füleket se mozgatták.

— Nera éppen olyan neveltséges ajánlat mint aminőnek látszik, — jegyzé meg Quikly asszony — nekem nem annyira férjre, mint inkább férjhezmeneteli bizonyítványra van szükségem, hogy fogadásomat megnyerhessem.

Az idő gyorsan haladt! nem lehetett sokáig gondolkozunk! Kettő között kellett választanunk, vagy besétálunk szépen az adósok börtönébe, vagy egyikünknek nőül kell vennie Quikly asszonyt.

Ha két rossz közül kell választanunk természetesen a kisebbik rosszra esik a választás.

Mi is a kisebbik rosszat választottuk. Minthogy nem volt más menekvés, elhatároztuk, hogy egyikünknek feleségül kell vennie a fogadósnét, hanem most már az volt a kérdés kérdése: hogy kié legyen az asszony?

— Mert neki mindegy akár melyikünk veszi is el, mind háromunkkal meg volt elégedve.

A sorsra bízunk.

Leirtuk sorba nevünket, jól összezavartuk s aztán odaadtuk Quikly asszonynak,

megint egy bécsi dalt játszott saját jószántából a Munczy bandája. Ez is általánosan ismert kuplé ezzel a refrénnel: »Mir hats amal vom Himmel geträumt!«

A királyné most megegyezte a kíséret tagjainak, hogy kedvenc nótákat eljatszassák. F e r e c z y Ida a »Magasan repül a daru szépen szól« kezdetű népdalt, F e t t e t i c h grófnő pedig a »Nézz rózsám a szemembe« kezdetű játszatta el.

Ezalatt szinte beesteledett; fél hatra járt az idő. A királyné saját asztaláról átvitette a pezsgőt a cigányhoz és hangosan szólott:

— N o m é g a R á k ó c z y - i n d u l ó t.

És hatalmasan szólott a magyar szabadság dala. Ugy játszottak a cigányok, — mintha a lelküket tették volna a vonójukba, hegedüjökbe. A királyné tapsolt és a R á k ó c z y t m e g k e l l e t t i s m é t e l n i.

Azutan távozni készült a felséges asszony, Munczy Lajos még egyszer odaállott a bandája élére s magasra emelve a pezsgős-poharát, hangosan szólott:

— Eljen a király!

— Eljen! eljen! visszhangozták a muzsikuskok s a királyné is felett a felköszöntőre. Ő is felémelte poharát és így szólott a bandához:

— N a g y o n s z é p e n j á t s z o t t a k. I g a z a n é l v e z e t e m v o l t b e n e. É l j e n e k m a g u k i s!

Aztán a királyné eltávozott.

A Petőfi társaság ülése.

— Budapesti levél. —

A Petőfi társaság tegnap az eső miatt nem valami nagyközönség előtt, de élvezetes felolvasó ülést tartott. Az ülésen melyen B a r t ó k Lajos alelnök elnökölt, ki az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

»Irodalmi társaságunk nem mulaszthatja el, hogy az általános nemzeti lelkesedést ne visszhangoztassa, melyet királyunk legmagasabb elhatározása keltett, amikor történelmünk kiváló nagyjainak, nemzeti életünk hőseinek szobrokat állítat a főváros tereire. A mily lelkező, épp oly intő ez a fejedelmi példa, hogy maga a nemzet se hanyagolja nagy alakjainak

kultuszát. Főleg a szellemi élet bajnokait kell ünnepelnünk, kikben a nemzetnek legkiválóbb vonásai nyilatkoznak meg.

A magyar Genuusz legfénylőbb sugaraival ragyog e név: »Petőfi«. Szobrot neki már nem kell emelnünk, de jövő esztendőben félszázados évfordulója jön a nagy márcziusnak mely Petőfi fényes szereplésének legnagyobb pontja volt a sajtó és gondolat szabadság kivívásakor. A Petőfi társaság díszes közgyűlésben fogja ünnepelni e napot; azonkívül közread egy Petőfi albumot, mely a nagy költőre vonatkozó minden becses adatot, minden reliquiát minden legendát tartalmazni fog.

Első tárgyként F e r e c z y József dr. méltatta gróf D e s e w f f y József irodalmi hagyatékait; legtízesebben a levelezéseivel foglalkozott s ennek nyomán tiszta képét nyújtott a gróf tevékenységének köréről, irányáról és a kor nemesebb embereivel való összeköttetéséről. Utána T o r k o s László állt a felolvasó asztal elé három lírai költeményével, melyek közül kettőnek vonatkozásait a mai viszonyokra, — a Petőfi-szoborról és felséges királyasszonyunkról, — élénken megtapsoltak.

Ezután P r é m József felolvasta E g r e s s y Akosnak Petőfi-re való visszaemlékezéseit a ki tudva evőleg szeres baráti viszonyban élt atyjával a nagy tragikus színésszel. A felolvasás több már ismert részleten kívül oly intim adatokat is tartalmazott, melyek ezuttal kerültek először a nyilvánosság elé s igen érdekesen világítják meg Petőfi független szókimondó természetét. Negyediknek E n d r ő d i Sándor szavalta el három szép lírai versét s a hallgatóság zajos tapsokkal jutalmazta kedvenc költőjét. Az utolsó felolvasás B a r s o n y István r. tagnak egy színes vadász-képe volt, melyet M a r g i t t a y Dezső mutatott be olyan hatással, hogy a taps és éljonzás alig akart megszűnni.

A felolvasó ülés után zárt ülés következett, melynek főtárgyat a B a r t ó k Lajos, E n d r ő d i Sándor és S z a n a Tamás szerkesztésében megjelenő Petőfi-Album képezte. Az albumot a jövő év márczius havában bocsátja közre a társaság. Ekkor lesz ugyanis félszázados évfordulója Petőfi

— Hígyje el ön, hogy valóságos bolondság lenne, ha mindketlen szeretnők egymást, az efféle kisvárosias fogás már egészen kiment a divatból!

— De hát az égre kérem önt, nem borzad-e jövőnk képétől?

— Valóban nem, okom van rá, hogy ne borzadjal!

— No, ha már okod is van rá, — gondoltam magamban — úgy nincs egyéb hátra minthogy elmenjünk a paphoz s megesküd-jünk.

Egy óra mulva Quikly asszonyból Scott Waityné lett.

Midőn visszatértünk a templomból a hol mokeskettek bennünket, feleségem váratlan meglepetésemre egy iratot adott át.

Alig hittem szememnek, az irat önkéntes bejegyzését tartalmazta az örökös végképpen elváláshoz.

— Nos, nincs-e okom nem félni jövőnk képétől? kérdezte feleségem lassu hangon.

— Igy már valóban, legkevésbé sincs!

válaszoltam én.

— A fogadást megnyertem, önnek pedig férjem ki van fizetve a számlája.

— Tehát szent a békesség, elmehetünk?

— Mihelyt néhány perczig én vendégeim lesznek, szólott egy oldalszobára mutatva, hol, már terített asztal várakozott ránk.

Nemsokára szerencsésen visszatértünk hajónkra, senki sem sejtén a velünk történeteket.

Igy kellett nekem, kedves Valter bátyám akaratom ellenére is megházasodnom.

— No az ilyen esetet nevezik aztán szerencsés szerencsétlenségnek! — szólott Scott

Walter, jóízűt nevelve öcsöce esetén.

nagyjelentőségű fellépésének, mikor a *Talpra magyar*-t is megírta. Ezt megelőzőleg kötötte volt meg Petőfi a szerződést összes műveinek első teljes kiadására Emich Gusztávvá, kihez a legbensőbb barátság érzései fűzték. Most az Athenaeum igazgatója, szintén Emich Gusztáv követve atyjának nemes példáját, teljes odaadással vállalkozott arra, hogy a nagy költőhöz méltó emléket emeljen a Petőfi-Album kiadásával. A diszmű vonzóan megírt értekekben és művészek rajzaiban felel meg mindazt, aminek Petőfi fényes pályájára vonatkozása van.

Végül Sz. a Tamás titkár bejelentette, hogy a Petőfi-költészetét méltó felolvasásra két pályamű érkezett. Megbírálatukra a társaság Abrányi Emil, Frensz József és Torkos László rendes tagokat küldte ki.

TARKA-ELET.

Nagyjából tréfából.

Páter ismert egy szép nővert
Nagyjából,
Kejes szemmel nezegette
Tréfából.

Kedves testvér őt intette
Nagyjából,
De a nőver fel sem vette
Tréfából.

Páter a lányt megszerette
Nagyjából,
Neha-néha megölte...
Tréfából.

S a szép sororj ő lassa
Nagyjából,
Bar nem asszony, de mamácska
Tréfából.

Arnold.

Egy ifju direktor kolumbusi terveit.

Nagyságos Komjáthy János szinidirektor ur világteljes életében mindig olyan erős volt, mint a vas s tőmör, mint az álló. — Torténe azonban, hogy ő nagysága egyszer jutott egy neki való szerephez a Debreczen a fertály hold-ban című süléményben. A fertály hold, mint minden pekkifü, születlen volt s nem is csoda tehát, ha megfeküdt a tehetséges fiatal direktor kebelét, ki mint értesülünk, ebből származó lazalmait a következő szeniális ujtásokban akarja megörökíteni:

1. Miután rakettiként elpuffogtatta kétszám-bavehető primadonnáját, teljesítségileg az itt maradt kis F. Kallay Lujzának, szerződött egy kiváló enekművésznőt, ki mint hivatott művésznő mindjárt első bemutatóját betegség jelentéssel kezdte. S ezzel egyidejűleg határozta a direktor egy kisdudóvoda alapítását is, melybe azonban csak a titkár, a színhazi szereposztó, a kapus és Znojenszky karmester által igazolt egyenes leszármazói vétethetnek fel a tarsulat — női tagjainak.

2. Hülye es hebegő tanfolyam, lelenz-házzal egybekötve, a tarsulat több szeretetreméltó ifjainak közreműködésével, mint alapítók.

3. Vivótanoda, hol a tarsulat Csidjei mellett kiporolt köpönyegű kritikus urak is kurázi órákat vehetnek, hogy így egész gárda pretorianus aljon a nagyság fedezésére.

4. Színhazi rendtartások, melyek gázi vesztés terhe mellett kötelezik, a par nélkül aló, fiatal hajadon szinművésznőket is leg-alább egy a l l a n d ó h o z z á t a r t o z ó meguevezésére...

5. Ujtánczosnók, az eddigi két tánczosnó helyett, kik táncolni ugyan esinosan tudnak, de kik kellő mennyiségű vatta-parádeval meg idáig nem bájoltak el a színhazi lajz-szurnál lajz-kritikusait...

6. Baba képző tanfolyam, melynek segítségével a direktorium nagy eszméi első s e g é l y b e n részesülhessenek, a fő-igazgató itt V i d o r lesz, kinek különben a méhészet terén vannak is érdemei.

7. Heti vacsorák, hol a tényérnyalásból adótnak gyakorlati órák...

S hogy még mi minden egyéb jók, az még majd csak a 10.000 forintos állami szubven-czió költségvetéséből fog kiderülni, mely — óhajtanánk — hogy a fentebb említett ujtások helyett bár adna nekünk olyan primadonnát, mint R u z s i n s z k y, olyan bonvivántot, mint B e n e d e k, olyan szubrettet, mint K a p o s i, olyan jellemszínészt, mint S z i l á g y i volt, mert akkor talán még a di-rektori kolumbusi laz. terveket, ujtásokat s ok-nélkül felbontott szerződéseket is könnyebb szívvel elehetne viselni...

Paulus.

Színház.

Színészek vívókora. A szinársulat tagjai, K o m j a t h y János igazgató kezdeménye-zésére vívókört alakítanak saját kebelökben és pedig a színház emeletén lévő táncsterem-ben. Legközelebb beszerzik a szükséges vívó kellekeket s a kör tisztviselőink összeállításá után vígan szikrazik majd az aczél Thaha derek papjainak.

A **ballerinák**. Komjáthy igazgató a két tánczónót f. hó 16-ától szerződése alól fölmentette. Az igazgató egy fővárosi előkelő intézetnél működött ballerinákkal tárgyal s ha a még fenforgó differenciákat sikerül kiegyen-líteni, az új tánczosnók e hó folyamán szinre kerül: Huszárosan című eredeti új operettben mutatják be koreografiai művészetüket.

Ujdonságok.

* Szathmári Árpád szinársulatunk kiváló művésze es főrendezője holnap kedden tölti be színészkedése 35-ik évét. A kollegák es a művész barátai hivatalosan akarták megünnepelni ez érdekes jubileumot, azonban Szathmári ellenzésére minden hivatalos ünnep elmarad, sőt még a szinlapon sem lesz jelezve. E helyett a művész kollegái es meghitt barátaival a „Kis-Pipá“-ban olyan családias vacsorára megy, amely, hogy mind-végig a legierlebb hangulatban folyik le, arról a bohém társaság, az ivorok — élén a jubilaris díszelnökkel — fog gondoskodni.

* A nagy templom órája. A most renovált nagy templom órájára is rákerült végre a sor. Megszűnik végre a nagy közön-ség jogos megbotránkozása a felett, hogy ha feltekint a régi hagyományos es pontosan járó órára, annak csak üres lapja bántul a város-ra. A városi tanács mai ülésén tárgyalta az ev. ref. egyház gazdasági tanácsának ez ügy-beni átiratát. Elrendelte a torony órának teljes kitisztítását, összeállítását es a mutatók feltévesztését. S most már énekelheti S e b e s t y é n deakunk, hogy az a bizonyos buta tót, lát már óra mutatót. A tanács s ü r g ö s e n elrendelte az óra készítését, de határozatában feltartotta, hogy a 120 frtnyi költséget az ev. ref. egyháznak kell megtéríteni. Mi erre azt jegyezzük meg, hogy aligha lesz eredménye ezen fentartásnak.

* Kinevezés. Dobieczy Sándor, a m. á. v. debreczeni üzletvezetője, Müller Sándor kir. táblai szolgát hasonminőségben az üzlet-vezetőséghez kinevezte.

* Előadások a babaképző tanfo-lyamon. A debreczeni babaképző tanfolya-mon, melynek jeles híre máris az országban elismert, ma kezdődtek meg az előadások. A tanfolyamnak most is igen szép számmal sza-porodtak a hallgatói.

* Egy derék függetlenségi em-ber halála. Megkésve vettük a szomorú haláljelentést, hogy id. B a c s y László hi-tes ügyvéd, volt debreczeni reform. egyházi számvevő s a debreczeni függetlenségi párt tántorithatatlan s kiváló tagja meghalt. Nem csak kiterjedt rokonsága, családja, hanem régi Debreczen minden lakossa részvétellel fo-gadta e halálhírt, mely egy derék pol-

* Hát papnődiné ?!

Szork.

párt ragadott ki körünkhől. Id. B a c s y László 1816-ik évben született Debreczenben az iskoláit ugyanitt végezte. Majd Létán 6 évig rektorodott s később a városnál tizenöt évig árva pénztárnok volt, majd az egyháznál 16 évig volt számvevő s a függetlenségi párt megalakulása óta pénztároka volt a pártnak. A szabadságharczot, mint nemzetőrhad nagy küzdötte át s a Miskolczon tartott kertészeti kiállítás alkalmával, mint a debreczeni ker-tész egylet elnökét diszpolgárrá választották. 1893-ban femondott az egyházi számvevőség-ről, de a függetlenségi pártnak tevékeny es kitünő tagja maradt az elhunyt derék polgár mindhalálig, mely f. hó 8-án következett be. Temetése nagy részvét mellett f. hó 10-én délután két órakor folyt le. Béke hamvaira

* A Pavillon laktanya penéssi gombái. A mérnöki hivatal jelentése alapján, a pavillon laktanyában lakozó gombák rs nyirkosság által megrongált padozát es falak kijavítását elrendelte a városi tanács a mai ülésében ezen célra 1400 frtot szavazott meg.

* Mikor olyat kérnek a mi nincs, akkor persze nem adhat az ember. Így járt a vá-rosi tanács mikor ma d. e. meghallgatta Ujvidék város egyik tanácsnokának levelé-ki a varost hegyközségi r e n d t a r t á s egy példányát kérte tanulmányozas végett. Ezt a kérelmet ma még nem lehet teljesíteni, mert a debreczeni ilyen rendtartás még csak most van felterjesztve jóváhagyás végett s a tanács azért ily értelmű választ adott a megkeresésre.

* Az ufjehértői csodarabbi temetése, mint irtuk is, óriási részvét mellett folyt le s a tudós pap temetésére a következő hitközsé-gevből jöttek el a főpapok: Debreczen, Nyir-egyháza, Ujpest, Nagy-Kálló, Tisza-Füred, Nyir-Hodász, Kis-Várd, Szoboszló, H.-Nánás, Böszörmény, Dorog, Hadház, B.-Szt.-Mihály, B.-Ujváros, Nyir-Bátor, Nagy-Károly, B.-Ujfalú, Varasd, Tarczal, T.-Lök, Bodrog, Keresztur, Vértés, Berczél, Karczag, Püspökáldány, Nád-udvar, Földes, B.-Udvari, stb. hitközségekből Volt azonban több olyan pápi küldöttség i-melyek a későn kapott értesítés következté-ben csak a temetés után érkezett Ujfehértóra.

* A város határvonalainak kijelölése. A város határvonalainak kiterjesztése es megje-lölésére alkotott szabályrendeletet a belügy-miniszter jóváhagyta es K e k i Sándort felel-bezésével elutasította. Stahl városi főmérnök indítványozta a mai tanács ülésen, hogy a most más területet képező kijelölt helyek a terület eldarabolás megállása es korlátozására a telekkönyvnel mostani állapotukban irassa-nak ki. A tanács elhatározta a szabályren-delet kihirdetését es a telekkönyvvelküli elő-munkálatok elintézésével A b r a h a m város főügyész birta meg.

* Egy debreczeni vendéglős találmánya. Akik az izletes s válogatott ételnek barátja azok bizonyára örömmel fogják hallani a hírt hogy a szakácsművészet kedves kollegyét egy új fejezettel, egy új étellel szaporította egy találekony debreczeni vendéglős. A kitünő étel-nek, mely valami különleges s eredeti új pe-csenye leend, s hangzatos S z u l t a n g ö n g y a neve s M á r k u s Jenő, a Dréher sörcsar-nok fiatal vendéglőse a feltalálója A különle-ges s nyencz ételböt az első bemutató fogást a jónévű s ügyes vendéglős holnap este fogja először feltalálni vendégeinek, még pedig a R á c z Károly zenéje mellett.

* Hajdu Szoboszló költségvetése. Hajdu Szoboszló képviselőtestülete, mint levelezőnk írja, a jövő évi költségelírányzatban a város bevételeit 56.953 frt 61 krban, kiadását pedig 69.930 frt, 42 krban állapította meg. A 8976 frt 81 krnyi hiányt 10 százalékos községi pótd-adóval fedezi.

* Debreczen csatornázása. A közohajt képező új es általános csatornázási ügye fog-la'kozta csütörtökön délután igen hosszasan tartó eszmecsereben a város jog- es pénzügyi bizottságának tagjait. A város ház nagy tanács termében tartott bizottsági ülésen jelen vol-tak: Vecsey Imre elnök, Komlósy Arthur főjegyző, polgármester helyettes, Márk Endre Komlósy Dezső, Stahl Géza főmérnök Zador Lajos, Kornhoffer József, Nagy Feroacz, Mayóó

Emil, Bechert Manó és Varga Károly jegyző. Stáhl Géza főmérnök ismertette a csatornázás ügyét s felhozta mindazokat az indokokat, amelyek mulhatlanul szükségessé teszik, hogy a csatornázás kérdése halasztást tovább ne szenvedjen. Debreczen régi csatornái helytelen rendszerben épültek, az egész belső részt egyszerű vakolattal vonták be s az alját szegletes formában égitették. Sok és kellemtelen hátrányát érezzük magunknak. A vakolat az időnek, különösen pedig a kanális belsejében kifejlődött gáznak nem bír ellenállani, csghamar elporladt s nyoma sem maradt. A kanálisnak rendszere miatt még nincs meg a kellő lefolyása, a büzös folyadék a téglaik között átszűrődik a földbe s Debreczen egész talaját inficiálja. A főmérnök felhozott indokai után javaslatot illetve indítványt tesz hogy Debreczenben a csatornázás s tisztítást a jövőre beosztott munkálatok végrehajtandó volna. A szükséges költséget kölcsönösen fedezze a város. Meghallgatta ezután a jog és pénzügyi bizottság a szepitési és építési bizottság javaslatát majd a főszámvevő véleményét is. Ez utóbbi lakonikus rövidege miatt nem a legszivesebb fogadtatásra talált a bizottsági ülésen, sőt a bizottság tagjai erősen kikeltetek, hogy a város ily nagy fontosságú kérdésében a joggal elvárt gondos véleményt részleteiben nem tárt fel s azzal a pár sorral, amit mondni akarna magát tenni a kérdésen. A bizottság tagjai azonban annál lekiismeretesebben foglalkoztak a csatornázás ügyével s az érdekes eszmecsere vég eredményeként kimondták, hogy javasolni fogják a tanácsnak s annak a közgyűlésnek: v. gyen fel Debreczen város a hatszázezer forintos munkálatokra öven évre szóló amortizációs kölcsönt. A kölcsön beszerzésére azonban pályázat hirdetését tartja szükségesnek, míg a csatorna hálózat kiépítését tíz év alatt óhajtaná. A csatornázási munkálatok teljesítését vállalati ajánlást kívánja elerni, a vállalati feltételekben azonban világos kifejezését tartja szükségesnek annak, hogy a vállalkozó milyen egységes árak mellett hajlandó az építkezésre az esetben, ha a város és az esetben, ha ő maga fog megfelelő teleganyagot szolgáltatni.

A termény és áruraktár r. t. tegnap délelőtt tartotta meg közgyűlését. Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökléte alatt. A közgyűlésen jelen volt 22 rész enyos 449 részvényes és 299 szavazattal képviselve. Elnök rövid megnyit. beszédeben örömmel jelzi a társaság róhamos virágzását, majd a jegyzőkönyv vezetésére Szepessy Gusztáv igazgatósági tagot, míg a jegyzőkönyv hitelesítésére s a szavazatszedő bizottság tagjait Nemes Kálmán, Lukács Ármán és Pap Ferenc választatták meg. Az igazgatói jelentést felolvastották — tekintették s az abban foglalt javaslatokat el is fogadták a közgyűlés. A társaságnak — a zerszámadás kimutatása szerint 12853 forint nyeresége volt. A közgyűlés a felmentvenyt minden oldalról megadta. Kimondták, hogy Róth Jakab elhunyt raktárnok özvegyének végkielégítésképen 500 frtot adnak. A sorrend szerint kilépő Berger Henrik és Holländer Gyula igazg. tagok újból megválasztattak. Végül a felügyelő bizottság tagjainak a választást ejtették meg titkos szavazattal.

A megzavart álom. Morfeus karjai illetve Barcsay háztulajdonos párnáktól duzzadó ágán pihente ki, a délutáni részegség faradalmát. Göj a Sándor, az oda véletlenül, mámoros fővel bebotorakázó csavargó. A rongyokba öltözött ember hangos karomló szavakban adott kifejezést jogos felháborodásának az őt ért méltatlanságért, hogy őt délután edes álmában zavarni merészelik, sőt ki is utasította saját házából az őt zavaró házi gazdát. Az előhívott rendőr végre lecsillapította és elvezette őt, a puha ágyból a rendőrségi kemény priesre.

A város és az ingyen nyomtatványok. A városi tanács egyik utóbbi ülésében foglalkoztak az egyházak, iskolák és a színház részére a város által engedélyezett ingyen nyomtatványok ügyével s a gondos utananézés és vizsgálat eredménykép konsta-

tálhatták, hogy az ingyen nyomtatványok készítésénél erősen tulmentek a kedvezményre jogosítottak a határon. A tanács úgy látta, hogy itt érdemleges intézkedésre van szükség s a Komlossy Arthur főjegyző vizsgálatának eredménye folytán a jog és pénzügyi bizottság elé vitte ezt a kérdést. A bizottság csütörtökön délutáni ülésén nem a legkedvezőbb módon fogadták a kedvezmények ilyen tulhajtását (?) Komlossy Arthur, Márk Endre, Komlossy Dezső és Zádor Lajos felszólalása után kimondták, hogy a gyűkeres orvoslás első lépését meg kell tenni; készítsen a város saját szükségletére nyomtatványokat, redukálja személyzetét, ne dolgozzék olyan apparattal s nem fogja olyan deficitet terhelni ezen a révén is a várost. Ami az egyházak, iskolák és színház ingyen nyomtatványait illeti, ezekre nézve azt javasolja a bizottság a tanácsnak és a közgyűlésnek, hogy 1898-tól szüntesse be s helyette adja ki készpénzben azt az összeget, a melyeket az egyházak, iskolák és színház nyomtatványaira annak idején a közgyűlés megszavazott.

*** Elfogott dohánycsempeszek.** Az éjjel két ember zsákokat czipelve igyekezett hatvan utczán a város vége felé. Egyik mellék utcából véletlenül két rendőr bukkant elő s amint a zsákokat czipelő emberek ezt meglátták, eldobták nehéz terhüket s ahogy csak bírták, futottak be az utca vége felé. A két rendőr se volt rest, nyomon mindennél utánuk. De az emberek oldalutczába, azután zigbe-zugba csaptak át, úgy hogy a rendőrök eltévesztették őket a szemük elől. De a további kereséssel nem hagytak fel és sikerült is nekik a két futót a hatvan-utczai temetőben lefűlelni. Kisült azonban, hogy a nyúlábu emberek dohánycsempeszek, a kik két zsák dohányt emeltek el valahonnan. Erősen tagadnak pedig a dohány és az körülmény, hogy meglátva a rendőröket, eldobták a zsákokat és futásnak eredtek, bűnösségük mellett bizonyít.

*** Megszökött 52 frt és az eltűnt hetes.** A kettő ugy lehetséges, hogy: Sporní Gyula vendégios tegnap reggel 8 órakor elküldte hetesét Farikas Istvánt a fogyasztási adóhivatalba. Átdot neki 52 frtot is, hogy azt fizesse be. Farikas el is ment hazuról a pénzzel, — de hogy hová azt még ezig nem tudni. Gazdája várta délig, délutánig s mikor már látta, hogy sehogysem akar előkerülni, jelentést tett a rendőrségnek, mely körözi a megszökött hetesét.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tud. táv. —

Budapest, okt. 11.

A képviselőház mai ülésén a Helfly Ignác halála felett kifejezett részvét jegyzőkönyvbe iktatása után S z i l a g y i Dezső elnök indítványozta, hogy a Ház fájdalmanak azzal is adjon kifejezést, hogy a mai ülésnek egyéb tárgya ne legyen. (Helyeslés.) Ezért a provizorium terjesztése holnapra marad.

Helfly Ignác meghalt.

Budapest, okt. 10. (A Debr. ered. táv.) A független Kossuth pártnak, de az egész Magyarországnak gyászshiréről vettük a távirati jelentést. H e l f y Ignác függetlenségi képviselő, a Kossuth Lajos belső s bizalmas embere a minden pártoktól egyformán tisztelt s becsült ősz ellenzéki politikus hosszas szenvedés után ma jobb létre szenderült. S z i l a g y i Dezső a képviselőház mai ülésén rendkívül melegen emlékezett meg H e l f y-ről s emléket a jeles férfinak jegyzőkönyvileg örökítették. — Az országos képviselőház háza koszorút helyez a koporsóra s a temetésén testületileg részt vesz. O l a y Kossuth párti képviselő a párt nevében köszönetet fejezte ki a képviselőház e mély és általános részvéteért.

A horvát költségvetés.

Budapest, okt. 11. (A Debr. ered. táv.) Z a g r á b b ó l jelentik: az országos kormány kebelében a költségvetés megállapítása érdekében megtartott tanácskozások tegnap véget értek. A költségvetési javaslat kész és a még kidolgozandó pénzügyi törvénnyel együtt már legközelebb ő felségének jóváhagyás végett betérjesztik.

Független horvát királyság.

Budapest, okt. 11. (A Debr. ered. táv.) S p a l a t o b ó l jelentik: a napokban it, megalakult a »jogpárt« és B i a n k i n, reishszathi képviselőt választotta meg elnökét F r e s i c s - L o v i c s e ismert horvát költőt pedig titkárrá. — A párt főtörékvesei hogy »az egyesített horvát királyság függetlenségét és egy ségét« kivijja. A párt szükségleteit a tagok által befizetett havi járulékokból fedezi.

A kijavított Knigga.

Budapest, okt. 10. (A »Debr.« ered. táv.) Pozsega megyében Cuvaj alispán aláírásával körrendeletet jelent meg, mely a t a n i t ó - n ö k n e k köteleességévé teszi, hogy a hivatalnokoknak előbb köszönjenek és ne várják be azok üdvözlését. A körrendeletet azzal indokolja az alispán, hogy a hivatalnokok magasabb rangfokozatba vannak, mint a tanítónök.

Harcz a bpesti betegsegélyző pénztár ellen.

Budapest, okt. 11. (A Debr. er. táv.) Mintegy 300 betegsegélyző pénztári tag gyűlt tegnap össze a Sverteski fele vendéglőben nyilvános gyűlésre. Darvas Adolf elnök ismertette a pénztárnál uralkodó visszaéléseket és megtámadta a miatt az igazgatóságot; egyben hálásan emlékezett meg arról, hogy a keresk. miniszter a vizsgálatot már elrendelte, amit lelkes éljenzéssel tudomásul vettek. — Többek hozzászólása után elfogadták az indítványt, hogy a harczot folytatják s annak vezetésével a százas bizottságot bízzák meg.

Román-szerb közeledés.

Budapest, okt. 11. (A Debr. ered. táv.) B e l g r á d b ó l jelentik: a minisztertanács elfogadta a román kormány által kezdeményezett azon tervet, hogy Turna-Severin és Kládova közt a Dunán át új hid építtessék. Eről hivatalos jegyzékben értesítette is a román kabinet. A két kormány vegyes bizottságot fog küldeni a részletes megállapítárá végett. Politikai körökben ez elhatározásnak fontosságot tulajdonítanak s a két közeledését látjuk benne.

Közlekedési muzeum a közlekedési csarnokban.

Bpest, okt. 11. (A Debr. ered. táv.) A keresk. miniszteriumban szorgalmasan dolgoznak a közlekedési muzeum munkálatain, hogy az már a jövő tavaszon megnyitható legyen. A főváros most végül beleegyezett, hogy a Hermina ut mentén levő közlekedési csarnok fennmaradjon, melyet most a miniszter nagy költséggel parkiroztatni fog. A közlekedési muzeum tárgyai részben a tavalyi kiállítás gazdag anyagából kerülnek ki, azonban újabb és igen értékes tárgyakat is szereznek be, hogy a közlekedést teljes történeti fejlődésében az egyszerű tengelytől a legújabb expresz vonatokig bemutassák. A miniszter idevágó adományokat is elfogad. — A közlekedési muzeum kiállításait beéptidij nélkül tekintheti meg a közönség.

IRODALOM

Karácsonyi ajándék. Az ujságok sohasem tudnak titoktartók lenni. Az ember fél világgért sem árulná el, sem rokonán k vagy jóbarátjának karácsonyi ajándékul s így nagyon ke kevesen tudják, mit hoz nekik a szent

ünnepe a Jézuska. Az újságok azonban elárulják a nagy titkot s így most már országvilág tudja hogy legszebb képes hetilapunk: az Ország-Világ pompás kiállítású irodalmi almanachhal lepi meg olvasóit karácsonyra. Ez az almanach tele lesz mulattató olvasmányokkal és képekkel. Bemutatják benne a budapesti és vidéki cikkek a kik versekkel novellákkal gazdagítják az almanach tartalmát. Együttal lesz a kötetben egy csomó zenedarab is úgy, hogy az almanach arra is jó lesz, hogy esténként — zenedarabjain táncoljanak. Ezt a diszes kiállítású kötetet, melynek bolti ára 2 frt lesz megkapja a nagy mindenki, aki egy negyedévre az Ország-Világ előfizet. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre kettő forint. Magát az újságot nem akarjuk bővebben az olvasó figyelmébe ajánlani. Mindég friss és aktuális: Munkatársai minden magyar író. Hogy a lap jószágáról az olvasó könnyen meggyőződjék az Ország-Világ kiadóhivatála (Hold utca 7.) szívesen küld meg a t a t v á n y s z á m o t, ha azt egy levelezőlapon kéri.

Időjárás. Hajas Endrénék, a meteorológiai intézet asszisztensének szerkesztésében megjelenő ily című havi közlönyből megjelent az októberi füzet. A hézagpótló vállalat a legutóbbi számában is sok érdekes cikket találunk, melyek nemcsak az elméleti kérdésekkel, de a gyakorlat szükségével is foglalkoznak. A folyóirat megérdemli, hogy az érdeklődők ne vonják meg tőle támogatásukat.

A Vasárnapi Újság október 10-iki száma 17 képpel és a következő tartalommal jelent meg: «Erzsébet királyné íthón.» (A királyné ő felségének két eddig kiadatlan arcképevel) «Merengés.» «Patak.» «Kötemények Szász Károlytól. Regénytár: «Vesztett boldogság» Verses regény. Irta Erdélyi Zoltán. Az akadémia által a Nádasdy-féle 100 aranyos díjjal jutalmazott pályamű (Neogrady Antal eredeti rajzarval) «Dardentor Clovis Verne Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival)» «Sollitudo.» «Jókai Móról.» «A Károlyi grófok nagy-károlyi várkastélya és pesti palotája.» (képekkel.) «Gróf Pálffy Jánostól.» «Tapa Poel.» «Párisi tarczalevél Barabás Alberttől.» «Kondor Gusztáv» arcképpel.) «Vilmos császár budapesti» (képpel) «Fogadás a budai királyi palotában.» «Az új tűzérkaszárnya.» (képekkel.) «Az »Ika« összeütközése a »Tyriával (Paur Géza rajza) — Irodalom és művészet Közintézetek, egyletek, Sakkjáték és képtalány, Egyveleg. stb. rendes heti rovatok. A »Vasárnapi Újság« előfizetési ára negyedévre 1 frt a »Politikai Újdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklín társulat kiadóhivatálában, (Budapest, IV., egyetem utca 4. szám.) Ugyanígy megrendelhető a »Képes Néplap« a legolcsóbb újság a magyar nép számára felévre csak 1 forint, husz kr.

«Az 1848—49 iki Magyar Szabadságharc története» című nagy munkából most jelent meg a 90-ik füzet, melyben Gracza György Batthyányi Lajos gróf és az aradi vértanúk szívrázó drámáját mondja el több új adat felhasználásával. A nagyszabású munka, mint látjuk, immár befejezéséhez közeledik. A kiadványok után még csak egy rövid fejezet az emigrációról: s kész leendő hatalmas négy kötet. Megrendeléseket az egész munkára úgy szintén egyes füzetekre elfogad a kiadócézég Lempel Róbert (Wodianer F. és zai) és és kir. udv. könyvkereskedése, Budapest, Andrásy ut 21. sz.

Kritikus napok.

Kissé soká varattak ezúttal magukra azok a kritikus napok, melyeket Falb a múlt utolsó napjára megjósolt. A két napos késésből, melyet Falb kritikus napjainak rendszeresen engedélyezni szokott, jó tíz nap is lett, míg a szinte kánikulás forrószávu idő egyszerre fogvaczogtató hidegre fordult. Ilyen kis szabálytalanság a jó öreg Falbot azonban nem igazszenirozza, ő is meg jóslatainak rendíthetetlen

hívói is szentül meg vannak győződve róla, hogy a mostani erő, havas, hideg napok az ő kritikus napjai.

A kritikus napok tetszetős teóriájának, Falb jóslatainak gyakori kudarcza daczára, nagyon sok a híve a nagy közönség körében, mert a laikus publikum szívesen hisz az olyan teóriának, amely régi idők óta meggyökeresedett hiten alapszik. Már pedig a legrégebb idők óta áll fenn az emberek között az a hit, hogy a hold befolyásolja az időjárást. A régi asztrológiának, mely az időjárást és az emberek sorsát egyaránt olvasta ki az égi testek állásából és járásából, egy maradványa ez a hit, mely mai napig is él a népben. Különösen a gazdálkodással foglalkozó nép az, mely saját tapasztalata alapján erősen meg van győződve arról, hogy az időjárás és a hold alakjának változásai között szoros összefüggés van.

Ha téli időben a felhőtlen égen szelid, ezüstös fényében ott ragyog a teli hold, okvetetlen nagy hideg lesz, mondja a gazda. És tényleg igaza is van, a téli holdvilágos éjjelek nagyon hidegek. Csak hogy a nagy hidegnek nem a teli hold, hanem a felhőtlen ég az oka. Mert ha felhő nem borítja az eget, a földből akadálytalanul áramlik ki a benne napközben felhalmozódott melegség a hideg világűrbe s a föld ennek következtében nagymértékben lehűl. Ha ellenben boros az ég, a felhőréteg nem engedi át magán a földből kiáramló meleget, hanem visszatartja azt a föld felületén, meleg lesz tehát daczára annak, hogy holdtölte van. A felhők persze elborítják a láthatatlanná teszik a holdat s a nap megint azt mondja, hogy meleg van, mert nincs teli hold. A nép tehát itt fölcseréli az okot az okozattal.

Ugyanígy téves az a néphit, hogy a hold alakváltozásai okozzák az időváltozást. Különösen a holdtöltéről hisszük, hogy megváltoztatja az időjárást, pedig ennek a fölvetelére semmiféle alap nincsen. Néha megfordul az idő holdtöltekor, néha meg nem, de mert, az időváltozás, mely holdtöltekor beállott jobban későbbiekbe az ember emlékezetébe, terjedt el ez a nézet, hogy holdtölte időváltozást okoz.

A tudomány komolyan foglalkozott ama néphittel és a hosszas, beható vizsgálatból kiderült, hogy a holdnak az időjárásra világosan észrevehető, jelentősebb befolyása abszolúte nincsen. Falb mindazonáltal erre a mivel sem igazolt néphitre építette föl híres teóriáját a kritikus napokról. Bizonyítékát teóriája helyességének mind a mai napig sem adta, mert nem is adhatta, hanem új tanával inkább a nagy közönséghez fordult, mely természetesen nem vizsgálhatta meg, mi igaz abban amit Falb mond; de mert nézetei az övével éppen falalkoztak, hűvévé szegődött az új időjós-nak. Innen magyarázható Falb nagy népszerűsége, melyet fokoz az a körülmény, hogy a hiszékeny nép az időjósias nagy mesterterét valóságos martirnak tekinti, akit igazságtalanul támadnak meg a hivatott meteorológusok.

A holdnak az időjárásra gyakorolt befolyásáról szóló tanát megelőzőleg Falb egy másik, ugyancsak nagyon ingatag alapon álló teóriát allított föl, mely a földrengéseknek a keletkezését is a hold befolyására vezeti vissza. Abból az ismeretes körülményből indulván ki, hogy a hold vonzásának hatása alatt a tenger vízében bizonyos időben áradás meg apadás támad, azt állította, hogy miután a föld belseje is cseppfolyós állapotban van, a hold vonzó ereje erre is kiterjed, így a föld belsejében is történik áradás és apadás. A föld folyékony belsejének eme hullámzása okozza a földrengést.

Ezt a teóriáját Falb aztán kiterjesztette az atmoszférikus levegőre is. Miként a tenger vízében és a föld folyékony belsejében, úgy a földet körülvevő levegőtengerben is létrejönnek a hold és a nap vonzásának hatása alatt hullámzások. A tenger árapályának alkalmazása a levegőre olyan érthetőnek látszik, hogy még a műveltebb emberek is elhiszik, hogy a dolgok tényleg így van. Pedig hát a levegő egészen más alkotásokról áll, gázokból és nem folyadékokból áll, a gázok mozgása eddig más

törvények szerint mégy végbe, mint a folyadékoké. De még ha a levegő alá is volna vetve árapálynak, a tengerjárás és a levegő hullámzása között paralellat vonni még sem volna szabad, mert nem szabad szem elől tévesztelnünk, hogy mi itt a földön tulajdonképpen a levegőoczeán legfenekén vagyunk, míg az árapály a tenger felületén észlelhető.

A kritikus napok keletkezését Falb a következőképpen magyarázza. A nap és hold állása a földhöz folyton változik, vonzóhatásuk is ennélfogva hol nagyobb, hol kisebb s ez szerint erősebb vagy gyöngébb lesz a levegő árapály. Vannak bizonyos körülmények, melyek az árapály tüneményét nagy mértékben fokozzák, ezeket Falb áradási tényezőknél nevezi s hét ilyen áradást előmozdító tényezőt különböztet meg. Aszerint, amint eme áradási tényezők közül többen vagy kevesebben egyesülve hatnak az amoszférára, nagyobb vagy kisebb lesz az árapály. Azokat a napokat, melyeken több áradási tényező hatása egybeesik, melyeken tehát az atmoszféra árapály nagy fokot ér el, kritikusoknak nevezi. Ezeket a kritikus napoknak aequatornálóa fölmelegített levegő nagyobb erővel emelkedik a magasba, a vízgőzzel telített déli légáram nagy vehemenciával tart észak felé s harcza bocsátkozik az észak felől jövő hideg légárammal így jön létre Falb szerint az ugynevezett áprilisi idő, vihar keletkezik, erő és hó esik s hirtelen leszál a hőmérsék.

Mikor Falb ezt a teóriát felállította, a meteorológiában még érvényben volt Dove tana az időváltozások keletkezéséről, mely szerint a poláris légáram folytonos harcban áll az equatorialis légárammal s ennek a harcznak a következménye az időváltozás a mérsékelt égöv alatt. Ujjában azonban bebizonyult, hogy az atmoszféra mozgását nem ennek az ellenséges irányu két légáramnak az összetalálkozása okozza, hanem a légegyházas változása. Tehát már az alap, melyre Falb a kritikus napokról szóló teóriáját felépítette, téves volt. De Falb ezekre az ellenvetésekre mi t s e m ad, — hanem büszkén és diadalmasan hivatkozik az ő statisztikájára. Hónapról-hónapra előre állapította meg a kritikus napokat s aztán megfigyelte, mi minden történik ezeken a nevezetes napokon s úgy tapasztalta, hogy valahol mindig beáll valami időjárási változás ezeken a napokon. Csak hogy történik ám ilyesmi más közönséges napokon is. Azután meg megeskik akárhányszor az is, hogy napokkal előbb vagy amint most is történt, napokkal későbbben áll be a megjósolt katasztrófa. Falb nem tagadja, hogy az időváltozás két nappal előbb vagy később is bekövetkezhetik. No, hogy később áll be az időváltozás, mint amikorra megjósolta, az megérthető, mert utóvégre is jó nagy ut az az equatoriol mihozzánk, még ha szelgyorsan halad is a légáram. De hogy az időváltozás előbb következék be, mint ahogy a légáram hozzánk eljutott, az már egy kicsit furcsa. Ez valami új természeti tünemény volna, melynek az okozat megelőzné az okot.

A Falb kritikus napjai olyan nagy számmal vannak, hogy nem csoda, ha itt-ott ezeken a napokon is beáll néha időváltozás. Egy évre Falb rendszeren huszötöt kritikus napot vesz föl. Minden kritikus naphoz az a négy nap is számítandó, amelyen az időváltozás a megjósolt nappal korábban vagy későbbben bekövetkezhetik, tehát egy évben összesen sem kevesebb, mint 125 olyan nap van, amelyen Falb szerint valahol valami történhetik, vagyis minden harmadik nap kritikus. S ha aztán a sok kritikus nap közül valamelyiken véletlenül tényleg beáll valami időváltozás, Falb hívei tele vannak a nagy ember dicsérelvel, míg az senkinek sem tűnik fel, hogy hány kritikus nap mulik el anélkül, hogy az időjárásban valami lényeges fordulat állana be s hányszor változik meg alapiban az időjárás olyan napokon, melyeket Falb nem vett fel a kritikusok közé. Pedig ha mindezt tekintetbe vennék, a laikus publikum csakhamar meggyőződne róla, milyen kevés hihet érdemel a Falb hírhedt teóriája a kritikus napokról.

E.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti gabonatözsde.

okt. 9

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági	76	—,00—,00	80	00,00—00,00
"	77	—,00—,00	81	00,00—00,00
"	78	—,00—,00	82	—,00—,00
Tiszavidéki	79	—,00—,00	—	12,80—12,35
"	76	12,40—12,50	80	—,00—,00
"	77	12,55—12,50	81	00,00—00,00
Postvidéki	78	12,65—12,70	82	00,00—00,00
"	79	12,75—12,80	—	12,75—12,80
"	79	11,35—12,45	80	—,00—,00
Fehérmegyei	76	12,50—12,55	81	—,00—,00
"	78	12,60—12,65	82	00,00—00,00
"	79	12,70—12,75	—	—,00—,00
Bácskai	76	11,45—12,55	80	12,85—12,90
"	77	12,60—12,65	81	00,00—,00
"	78	12,70—12,75	82	00,00—00,00
Észak magy	79	—,00—,00	—	—,00—,00
"	78	—,00—,00	80	—,00—,00
"	79	—,00—,00	81	—,00—,00
		Min. hekt.-ben		Ar kilogram
Rozs elsőrendű	uj	70—72	8,35	8,45
" másodrendű	"	—	8,30	8,35
Árpa takarmánynak	"	60—62	6,15	6,40
" égetni való	"	62—64	6,60	7,30
" serfőzdei	"	64—66	8,—	10,00
Zab	uj	39—41	6,50	6,50
Tengeri bánsági	uj	—	4,95	5,50
" más nemű	"	—	4,35	5,35
Repce bánsági	"	—	12,20	13,00

Sertésvásár.

okt. 9.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 26—55 krajczárig, közép (páronként 250—60 kilogramm súlyban) 53—54 krajczár Könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52—53 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi okt. 7-ik napján volt készlet 30.972 darab, 1897 okt. hónap 8-ik felhajtattott 314 drb, 1897 okt. hónap 8-ik napján elszállított 924 darab 1897 okt. hónap 9-ik napjára maradt készletben 30.362 drb. A hizott sertés üzlet ányzata élénk.

CSARNOK.

A prágai ghettoából.

— Kohn S. zsidó történetei. — 68

Fordította: ifj. **Móricz Pál.**

Egyedül jogosított magyar fordítás.

Dávid Leb Magdeburger.

— Elbeszélés az elmúlt század utolsó negyedéből. — 9.

— Jöjjön a jom kipur után, ma elvagyok foglalva.

— Én is mondtam neki, de csak azt hajítja, hogy még a jom kipur előtt kell beszélnie a primator ural, másként ezen a szent napon nem lesz nyugodalma.

— Boesássa be!

Magdeburger igen komoly areczal lépett a szobába.

— Kérem, mondá a primator, csak röviden, rémitő sok a dolgom — mi járóban jár?

— Az erew jom kipur napján jövék, szólamla Magdeburger, mely napon minden botránkoztatóinknak meg kell boesátani, ép ezért mielőtt e nagy nap reánk felviradna, tisztázni akarom magamat. Egyenes, boesületes ember vagyok, bárha későn láttam is be, hogy mily tudatlan és ostoba is egy személyben, kivel mindenki csak gunyját üzi. — Megvan az a gyöngöm, hogy addig senkinek sem tudok meg

boesátani, mig szivemből ki nem beszéltem magamat.

Frankl felállott. Mert mindig van valami különös a sértett emberi szivben, amely sértett emberi méltóságának büszke, igazi tudatára ébredett, de különben is úgy észlelte a primator, hogy Magdeburger ma szokatlanul okos és értelmes.

— Azért jöttem, hogy Re b S c h m u l Thorschot, az Altneuschul gabbéjét bepanaszoljam, mert érdemtelenül kigunyolt s csuffított. És tudja, hogy miért mert így eljárni? Mert ismer, hogy mily derék chammer vagyok, ki a rugást inkább eltűröm, minthogy a kegyelmes kormányzó urali ismeretséget felhasználva, bárkinek is ártalmára legyek — Isten őrizzen! Mert még a boldogult anyámtól tanultam: Inkább szenvedd az igazságtalanságot, mintsem hogy magad is igazságtalan légy. És én egész életemben nem feledtem soha ezt a bölcs tanítást.

Magdeburger elhallgatott s nagyot sohajtott.

— Aztán mi baja az altneuschul gaboval? Kérdés a primator.

— Kiskoromtól mindig az altneuschulba járok. A perselyekbe mindennap bedobom az én három félkrajczáromat s ahol lehet, segítem mindig az iskolát. Reb Schmul Thorsch oktanul csufolt tehát ki s állított pellengérré. Az apám már tizennégy éves koromban elhalt s az anyámat, három nővéremet én gondoztam egyedül. Sokat nyomorogtam, éhség, szomjúság, hideg, szükség, nyomor, szegénység mind részesei voltak napjaimnak s azon felül mindenfajta tenger gondok! Végre is az Ur mégis megsegített, megnősültem, áldom is azt a jó asszonyt. És különösen mióta a gubernatorunknál — Isten éltesse száz esztendeig — mindennapos vagyok, azóta vágyódom bármily kicsi tiszteletbeli hivatalosca után is. A feleségem rokonságának mindnek van valami hivatala, csak én vagyok a semmi, az igazi semmi! Azért tanultam túlkölni is, gondolván, hogyh hallják, mily szépen értek a túlköléshez, valamelyik kis zsinagógában majd csak reám biznak a túlkölést. De biz nem jutott senkinek sem az eszébe, hiába volt tudományom. Ugy is jó! De azért levert nagyon. És midőn átmenék a gubernatorhoz, a derék finom ember mindjárt észrevette, hogy valamin busongok, kérdezte is: Mi baja kendnek? Én pedig jól ismervén, hogy a derék főurnak mily kedves embere vagyok, nyíltan elmondtam neki: Kegyelmes uram, valami szépen megtanultam túlkölni, gondolván, hogy majd figyelembe veszik a hitközségben s valamelyik kisebb zsinagógában reám biznak a túlkölést. — De hiában reménykedtem, felém sem néztek, bolondot csináltam önmagamból. A gróf kinevetett, de nem szolt semmit, így is jól van! Egyszer csak kapok tőle egy hivatalos levelet, melyben ez volt írva: Kedves Magdeburgerem, az Altneuschul zsinagóga előljárójának megparancsoltam, hogy egyik nagy ünnepi napon te reád bizza a schofar fúvást. Elmenék tehát a gabgéhez, igen udvariasan beszéltem vele s megmutattam neki a felsőbb rendeletet. Ha igazságos lett volna hozzám s nyíltan megmondta volna: Dávid Leb Magdeburger, mi jut eszedbe? Az altneuschulban akarsz túlkölni? Ugyan ne tréfájl! Csak vannak nálad érdemesebb emberek is, úgy éljek s úgy legyem a feleségem boldog, hogy menten szaladtam volna a gubernatorhoz s megmondtam volna neki: Kegyelmes uram, ne ostobáskodjék! Hogy az altneuschulban fujjak!

Az nagyon is magas megtiszteltetés. Hanem az én kedves Thorschom csak ide tekint, oda tekint, az írásba is beletekint, de nem szól semmit. Én pedig gondolám, hogy minden rendben van, miért? Reb Mosche Masch, az Isten tartsa meg sokáig, öreg ember, gondoltam, már talán nem is akar többé túlkölni? Mondám azért: Mekasz reb Schmul, ha nincs ellenvetése, ünnep második napján fogok túlkölni. A reb pedig újra csak hallgat s nem mond nemet sem. És a roschhasonoh második napján még az almorra is felengedett, a halotti lepedőm is rajtam volt s a mint felmegyek, látom, Reb Mosche Lasch már ott áll. Ugy éreztem, hogy az egész altneuschul forog vélem — nem is tudom, hogy botorkáltam a helyemre vissza. De az Ur mégis annyira megerősített, hogy sirásra nem fakadtam! De fájt nekem így is ez a gyalázat. Csak az vigasztalt, hogy nem érdemeltem, és még azután is gunyt s csufot üzött belőlem. Midőn ugyanis a gubernator felhívatta, bebeszélte a főurnak, hogy én a jom kipur végén fogok túlkölni. Én pedig mint a számár úgy álltam ott, még csak szólni sem bírtam. Később is csak hallgattam, mert ha a grófnak egy szót szoltam volna, baj lett volna belőle, de én nem akarok még az altneuschul gabbénak sem ártani, akár micsodás ember is! Nem vagyok henezegő, fecsegő, csak egy semmi vagyok, de tudom, ha más oly jót tett volna, mint én, most kiesatorásznak a szájokkal, de én úgy gondolkozom, ha más nem tud róla, de az ur biztosan tudja!

Folyt. köv.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 11. Bérlet szám 8.

Keddén 1897 évi október hó 12-én

A sabinnők elrablása.

Bohózat 4 felv. Irták Schönthan Pál és Ferencz.

Magyarosította Benedek Gyula.

Személyek:

Bányai Márton tanár	Fenyéri Mór
Borbála neje	F. Csigaházi E.
Etelka éánya	Szabó Irma
Dr. Szilvássy Béla	Vidor Dezső
Irma neje	Halmi M.
Marosan Bogdán	Püspöky
Eadre a fia	Tanay Frigyes
Rettegi Fridolin szinigazgató	SzathmáryÁrpád
Róza	Kiss Irén

Kezdeté 7 vége 10 ó.

Holnap, okt. 13-án először

A GÁRDISTÁK.

Eredeti tört. vigjáték 4 felvonásban. — Irta: Ujváry Béla.

Nyilt-tér.

Selyem damasztok 65 krtól. 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mint egy 140 különböző minőség 2000 szin és mintázatban s. a. t.) a megrendelt árakat postabér és vámmentesen hazhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldik **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben.** Svájczla címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 5.

Női ruhák
mérték szerinti elkészíttetését
divatosan, gyorsan és
legolcsóbban eszközli
Boros Testvérek
Debreczen, Kossuth-utca 3.
1.

Üzletfelosztás

miatt **november hó 1-ig** a még rak-
táron lévő árukészletemet

jóval beszerzési áron alul
kiárusítom.

Váradi István

vaskereskedő
a Bika szállodával szemben.
Az üzlethelyiség novembertől bérelhető.

Palugyai Villányi

a legkedveltebb

csemege-bor

minden jobb üzletben kapható.

Árjegyzékkel **bor, cognac** és **cham-**
pagnerről szívesen szolgál a

Palugyai és Társa

bornagykereskedő cég

Budafok.

Hajdu-vármegye és Debreczen sz. kir. város
Főispánjától.

645
1897.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közbiztonságánál
megüresedett ellenőri állásra, mely állás 700 frt
fizetés természetbeni lakás 6 öl tűzifa 20 frt
világítási átalány, 1 tehén 2 sertéstartásból
önköltségen álló javadalmazással van össze-
költve, ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás oly okleveles állat orrossal
fog betölteni, ki az 1888. évi VII. t. cz. 133
§-a értelmében törvényhatósági állatorvosi mi-
nősítéssel bír.

A kinevezett ellenőr Debreczen sz. kir.
város tiszti nyugdíjintézetének tagja leendő s
köteles évi fizetésének megfelelő szabályszerű
óvadékok letenni.

Felhívtnak az ezen állásra pályázni ki-
vánók, hogy kellően felszerelt pályázati kér-
vényeiket hozzám f. é. október 30-ának d. u.
5 órájáig annyival inkább benyújtják, mert a
később érkező pályázati kérvények figyelembe
vételt nem fognak.

Debreczen, 1897. szeptember 21.

Gróf Dégenfeld József.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.

Az általam legmondosabban össze-
állított, tekintélyes orvosok által aján-
lott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elter-
edtségnek örvend, kapható minden
fűszerüzletben, valamint gyógyszer-
tárakban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy
üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan tel-
jesíttetnek.

Használati utasítással ellátott köny-
vecske minden üveggel ingyen adatik

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszer raktára.
DEBRECZENBEN, (Tisza-palota).

Őszi és téli

idényre a legújabb és legjobb minőségű

angol, franczia és belföldi

gyapjuszöveink megérkeztek.

Kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

melyek saját műhelyünkben a legjobb minőségű gyapjuszövet-
ből és a legújabb divat szerint készültek, mindenkor legnagyobb vá-
lasztékban szabott ár mellett a legjutányosabban árusítjuk.

A nagyérdemű közönség és tisztelt vevőink szíves pártfogását
kérve, maradtunk

tisztelettel

Szedlák és Vámos

férfi szabók.

Rendkívül dus raktár.

Fél vászon, egész vászon, félbőr, félbőr-posztó

igen csinos kötésű

Üzleti könyveket

rendkívül olcsó árak mellett

ajánl :

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdája,

Debreczen, Főpostával szemben.